

SULEQATIGIISITSUT
SAMARBEJDSPARTIET

FM2020/73

Tillie

Martinussen

26. maj 2020 – Forespørgselsdebat

Forslag til forespørgselsdebat om, obligatorisk pensionsordning.

(Medlemmer af Inatsisartut Hans Enoksen, Pele Broberg, Jens Napätôq, Partii Naleraq)

Tusinde tak til forslagsstillerne for, at tage denne vigtige problemstilling op igen, med deres ene sparsomme mulighed for at lave indlæg på denne samling.

Det er glædeligt at Naalakkersuisut er åbne overfor at ændre denne lovgivning.

Lad os sige det med det samme; meget kunne have været hindret af ballade og utryghed hos borgerne, hvis man havde sikret en ordentlig indkøring.

I forvejen har vi enormt mange ansatte i SKAT; og borgere der har endog meget svært ved at hitte rundt i deres egen små virksomheders regler, eller blot deres egen årsopgørelse.

Beskæftigelsesfradrag sammenholdt med de nye regler for pension; hvor der både er tvungen opsparing, nye regler for pensionister med et kompliceret aftrapningssystem hvis de vil arbejde ved siden af, samt et forsøg på en reform på alderspensions,- og førtidspensionsområdet foretaget for få år siden.

Det sammenholdt med en overgang til digitale platforme for ældre medborgere; skriger på en reform med udgangspunkt i realisme.

Det gør alt omkring bl.a. obligatorisk pensionsordning rodet, usammenhængende og besværligt for borgerne og administratorerne. Lad os sætte det på pause en rum tid endnu, i fht. skattetræk som minimum, som netop mindsker rådighedsbeløbet.

Hvorfor vi ikke har sikret pensionsopsparinger alene som incitament ved arbejdsmarkedsparterne, som arbejdsretligt anliggende, forstår vi stadig ikke, men hele frihedsberøvelsen der ligger i, pludselig at inddrive over skatten trykker ærligt talt forkeret i skoen. Ligeledes når borgeren ikke SELV kan vælge hvor de vil have deres pensionsopsparing. Det er dybt kritisabelt, og helt utilstedeligt.

Der mangler en sammenhængende, klar reform, med enkle vejledninger, god indkørselstid, samt at tage højde for, at det er ældre mennesker der også skal kunne finde ud af det.

Og så mangler vi klare svar på, om folkepension helt udfases.

Vi må aldrig herinde glemme, at vi står på skuldrene af de ældre i vort samfund. De har bygget først, født os og bragt os frem til i dag. Alligevel ser vi at man laver komplicerede regler for dem, meget ringe borgerservice, madordninger, rammer for boliger m.v. for dem. Det skal altså stoppe. Derfor er idéen om en pensionsopsparing ikke dårlig, men hele denne lov skal revideres.

Og lad os lige slå fast, at forhandlinger om dette, det deltager vi gerne i, og opfordrer Naalakkersuisut til, at indkalde UDEN for samlingerne til møder og information, således at der kan forberedes fra alle partierne i god tid, inden en beslutning skal træffes, og en evt. ny lov fremsættes.

Ud over dette, så er det klart, at der er behov for en reform – samlet set – for skatteområdet.

SULEQATIGIISITSISUT
SAMARBEJDSPARTIET

Hvorfor insisterer vi på, at detail-styre borgernes egen opsparing mht. hvor den kan afholdes, når arbejdere udefra kommer hertil, og der er stadig ingen svar på, om pensionsopsparing inflations-sikres med en garanti fra Selvstyret. Det er vel rimeligt hvis vi insisterer på, at tage menneskenes frihed og valgmuligheder. Er der nogen garantier for, at pengene er det samme værd som de er ved indsættelsesdatoen, eller mere, når de skal udbetales??

Fordi vores pengepolitik på Finanslove mv. påvirker dette fremover, bl.a. den gældssætning vi foretager i dag -> Hvad vi bruger borgernes skatte kroner på, påvirker jo rent faktisk fremtidens finanser, og inflation.

Med andre ord: Hvis vi politikere fejler, udhules værdien af borgernes penge helt generelt, men det er særligt grelt ved sådan noget som investeringer, og pensioner.

Det skal vi have kigget på og diskuteret.

Vi taler ofte i Salen om, at vi skal have et system der er tilpasset Grønland i det offentlige.

Særligt på skatte,- og velfærdsområdet har vi en gylden mulighed for, at tilpasse systemerne så de er enkle og overskuelige. Vi kan passende starte her.

Det tager tid, og det er okay når det er noget så vigtigt som dette. Befolkningen skal have noget igen for den fremskudte beskatning, samt den tvungne form de over natten pensionstvinges slavebundne til enkelte opsparingsmuligheder – og uden at medregne passiver i øvrigt, samt de mange fejl der er sket.

For os ville det være helt okay at trykke på pause, og se at få ryddet op i dette arbejde.

Helt grundlæggende skylder folk jo pengene til sig selv. Og mange med lave lønninger, men kæmpe udgiftspres, dyre boliger – i dårlig stand – og med dyrt internet og telefoni, samt ingen muligheder for at rejse pga. de dyre billetpriser på rejser, straffes uhensigtsmæssigt tungt i denne ordning. Det er ganske enkelt ikke i orden.

Der er også mange spørgsmål:

* Hvordan er reglerne for de borgere der ikke er pensionsberettigede i Grønland, men som er her og arbejder? Hvorfor undtages de ikke fra loven, når de nu ikke er pensionsberettigede? De betaler jo skat til alle de andre ydelser de evt. får. Men hvorfor skal de betale til obligatorisk pension?

* Nogle borgere har fået oplyst, at hvis de skal have pensionen udbetalt før det 67. år, så er der en strafrente på 55 %, mens den kun beskattes 42 % hvis det er efter 67 år. Er det rimeligt, når Naalakkersuisoq for Finanser har været ude at garantere, at "alle pengene der spares op, går til borgeren selv"? Hvorfor "strafrente"?

* I bankerne har man i hvert fald indtil nu, kunnet få sin pension udbetalt ved det fyldte 60. år, uden strafrente, hvor man har indbetalt 4 % over en årrække. Hvorfor skal mangeårige pensionsopsparinger her i landet, pludselig ændre vilkår?

Hvorfor lader man ikke de gamle ordninger køre færdigt, og indfaser de nye regler?

For os at se, lugter det af tvangsinddrivelse for, at kunne investere i noget. Ellers giver det jo ingen mening, når folk selv har sparet op til egen pension, som netop er sigtet med loven.

* Skal disse regler ses som enden på folkepension? Hvilke ydelser får de borgere der ender så langt i restance, at de ikke kan betale det? Hjemløse, mennesker med misbrug, og andre der falder

SULEQATIGIISITSUT
SAMARBEJDSPARTIET

udenfor arbejdsmarked, og hvor gælden ikke kan inddrives?

* Hvorfor skal en pensionsordning absolut først godkendes af Finanstilsynet (en for Grønland udenlandsk institution)?

Hvorfor kan man ikke ændre det til en statsanerkendt ordning uanset hvorhenne i verden den er placeret. Udenlandske borgere fra f.eks. Filippinerne, eller Thailand, har også statsgodkendte opsparinger for udenlandsarbejdende borgere.

* Udbetales pensionen automatisk, når man så fylder 67 år? Og i hvilke rater?

* Har Naalakkersuisut tænkt over, at der nu påføres negativ rente i de pengeinstitutter og godkendte finansielle institutter, som loven binder pensions-opsparerne til at bruge?

Dvs. de betaler oven i obligatorisk pension en rente til finansinstitutter for at have indestående...

Burde dette ikke rettes op på for pensionsindbetalinger, når det er tvunget?

Dvs. pensionerne risikerer at blive spist delvist af gebyrer og negative renter?

* Mht fejlene på inddrivelse på skattekortene, hvorledes betales disse så tilbage? Med hvilke renter?

* Hvor meget anslår Naalakkersuisut at det kom til at koste i mandskabstimer, at udbedre alle fejlene? Hvor stor en udgift er dette system? Kunne man ikke have brugt pengene bedre? Landskassen får jo ikke nogen som helst gevinst ved dette system. Kun udgifter.

* Hvorfor er der kun indskrevet passiv opsparing til pension i lovgivningen? Mange selvstændige har sparet op på andre måder, f.eks. Hvorfor gælder ikke i nuværende lovgivning?

* Hvordan stiller Naalakkersuisut sig overfor, at Naalakkersuisoq gang på gang har forsikret om, at der var styr på den her ordning? Hvilket der nu viser sig ikke at være. Bør der alt andet lige ikke komme konsekvenser af dette?

* Med hvilken lovhjemmel, har Naalakkersuisut sat skattetrækket op for at indbetale til pensionsordninger? Det er vel 2 forskellige systemer? Hvilket lovgrundlag tages der udgangspunkt i? Hvordan kan skat være det samme som pensionsindbetalinger?

Der er rigtig mange områder vi kan kigge på, men ingen tvivl om der er begået fejl. Der udestår stadig mange spørgsmål.

Vi mener at vi skal tage fat på dette, helt grundlæggende, igen. Og sætter gerne ordningen på pause indtil der er bedre styr på, hvad vi skal ændre.

Vi er helt enige med forslagsstillerne i, at der er behov for at stimulere forbrug under Covid-19 følgerens tid. Det har vi peget på et par gange allerede de foregående dage.

Lad os se at få lavet om på denne lovgivning, og administrationen af den. Vi er glade for, at alle er åbne overfor det.

God debat og tak for ordet.